

NOKIA

Matkakeskuksen asemakaava-alueen arkeologinen inventointi 2022

**Timo Sepänmaa
Janne Soisalo**

Tilaaaja: Nokian kaupunki

Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	2
Inventointi.....	5
Lähteet	6
Kohteet	6
1 Nokia Kyynioja 1	6
2 Nokia Kyynioja 2	8
Yleiskuvia	9

Kansikuva: Patorakenne Kyyniojassa aivan alueen itärajalla. Pohjoiseen.

Perustiedot

Alue: Nokia. Matkakeskuksen asemakaava-alue.

Tarkoitus: Selvittää, alueella sijaitsevat muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet.

Työaika: Maastotyö 3.5.2022.

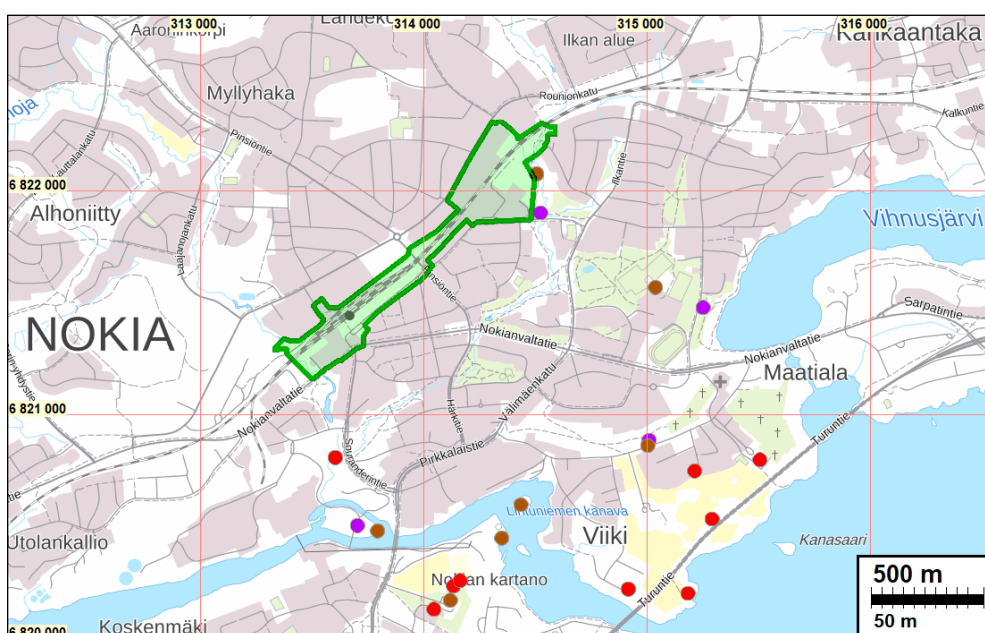
Tilaaja: Nokian kaupunki.

Tekijät: Mikrolitti Oy, Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo. Raportin editointi ja faktantarkastus, Timo Jussila.

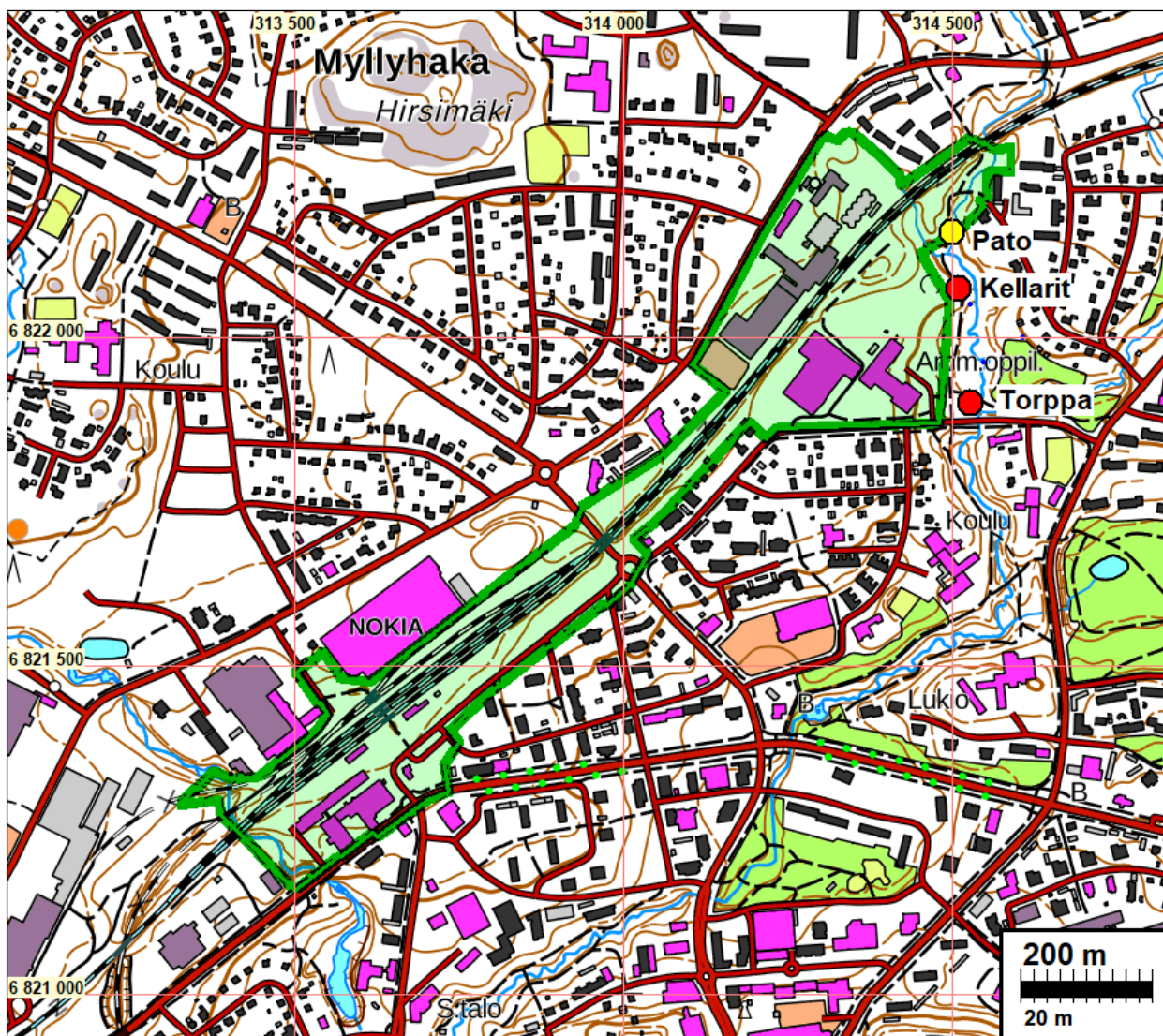
Tulos: Alueen liepeillä, sen itärajan tuntumassa on kaksi arkeologista kohdetta, torpanpaikka ja kellarikuoppia. Inventoinnissa todettiin, että ne eivät alueelle ulotu. Alueen itärajalla, Kyyniojassa havaittiin mahdollisen patorakenteen jäännöksiä sekä lohkokiviä vanhasta puretusta sillasta. Ne arvoitettiin muiksi kohteiksi.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 4/2022, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 4/2022. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat tallessa Mikrolitti Oy:n serverillä. Kuvat: Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo.

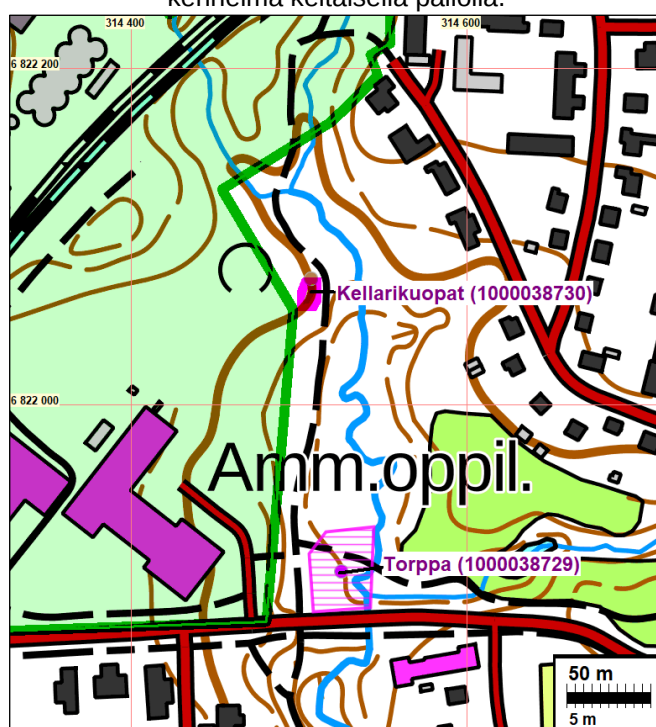
Kartat

Tutkimusalue vihreällä. lähialueen arkeologiset kohteet eri symboleilla

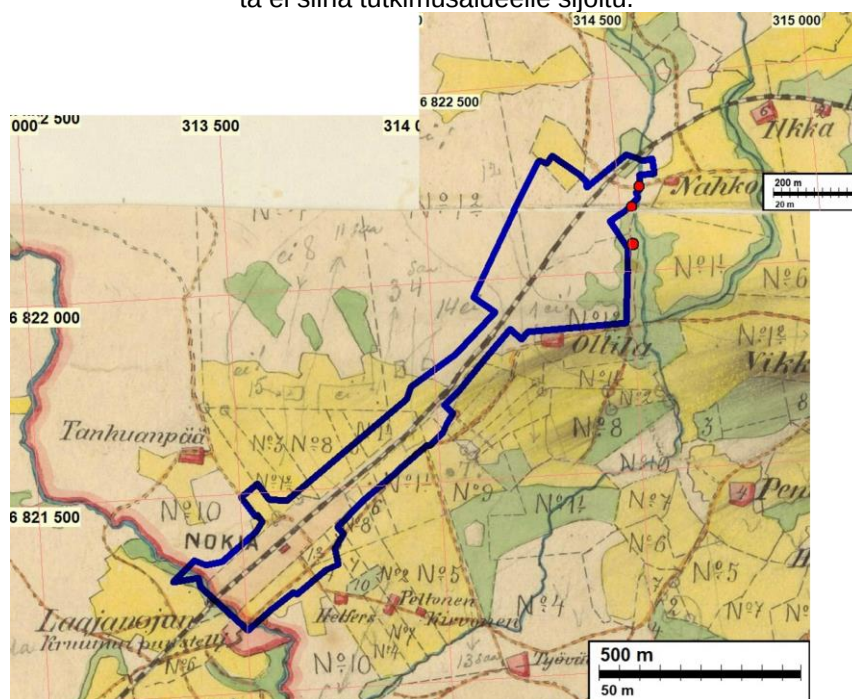
Tutkimusalue vihreällä. Läheiset arkeologiset kohteet punaisilla pallolla ja alueen rajalla havaittu patakennelma keltaisella pallolla.

Alueen pohjoispään itäreuna minkä liepeillä ennestään tunnettuja arkeologisia kohteita

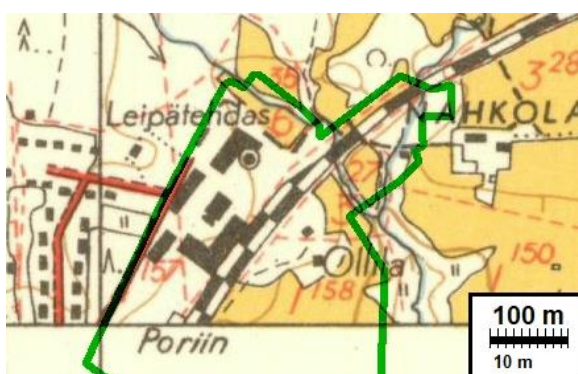

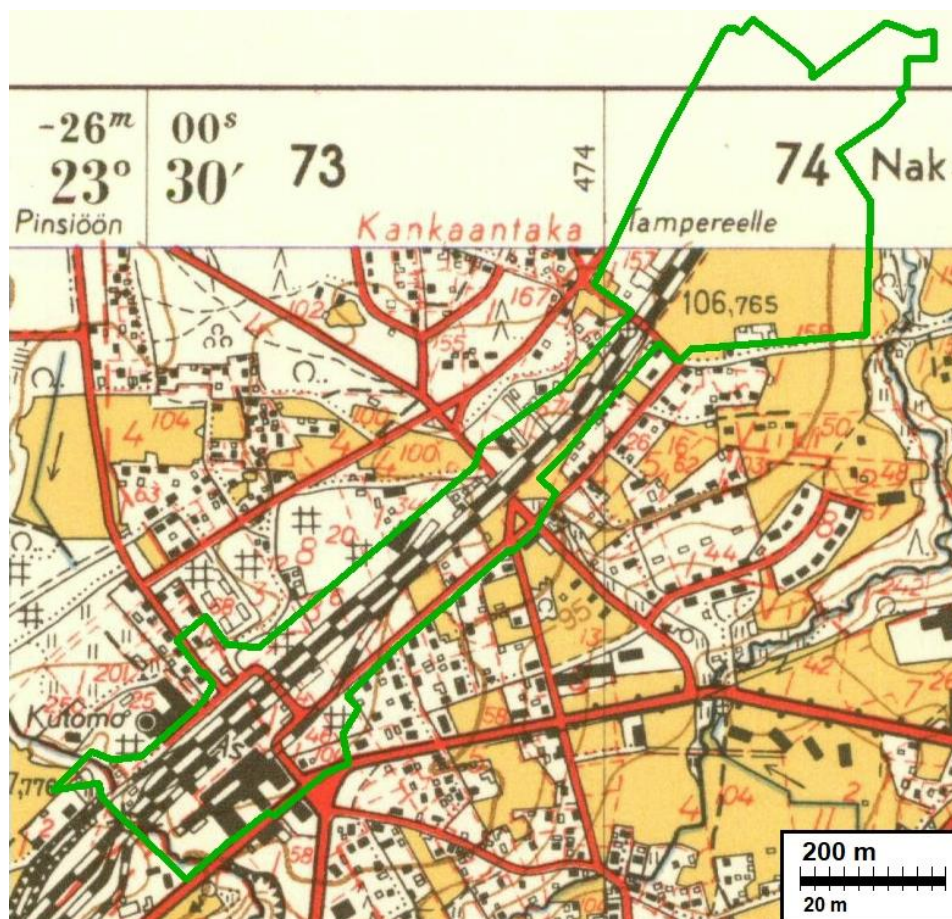
Ote v 1768 Kankaantaan isojakokartasta. Päälle piirretty tutkimusalueen raja sinipunaisella. Mitään erityistä ei siinä tutkimusalueelle sijoitu.

Tutkimusalue v. 1903 pitäjänkartalla (yhdistetty kahdesta eri lehdestä). Tutkimusalue sinisellä.

Alla (ja seuraavalla sivulla) otteet v. 1953 ja 1954 peruskartoista. Tutkimusalue vihreällä.

Inventointi

Nokian kaupunki kaavoittaa matkakeskuksen aluetta. Pirkanmaan maakuntamuseo ilmoitti että tulee tehdä arkeologinen inventointi vielä rakentamattomilla alueilla alueen koillis- ja lounaispäässä sekä keskellä.. Nokian kaupunki tilasi arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo tekivät inventoinnin maastotyöt 3.5.2022 työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Alue ja sen lähialueet ovat kuuluneet Nokian keskustan alueella vuosina 2010, 2012 ja 2017 tehtyjen inventointien alueisiin (ks. lähdeluettelo). Näissä inventointiraporteissa on käsitelty tie-noon muinaisjäännöspotentiaalia, maankäytön historiaa ja vanhoja karttoja varsin perusteellisesti. Siksi tässä raportissa käsitellään vanhoja karttoja vain pääpiirteittäin. Alue on kuulunut Kankaantaan kylään ja jakokuntaan. Aivan pieni lounainen siivu Laajanojan itärannalla on ollut Haaviston kylää.

Alue on rakennettua ja inventointiin maastotyö keskittyi rakentamattomille alueille (maakuntamuseon ilmoittamille alueille), pääosin purolaaksoihin alueen koillis- ja lounaisreunoilla. Alueet tutkittiin täysin kattavasti silmänvaraisesti. Koekuoppia ei tehty eikä metallin ilmaisinta käytetty

Inventoinnissa todettiin, että alueen itäreunanaman liepeillä sijaitseva torpanpaikka (Viik Kyyniojan torppa, 1000038729) ja Kyyniojan varren kellarikuopat (Ammattioppilaitos, 1000038730) eivät ulotu tutkimusalueelle.

Alueen itäreunan Kyyniojassa havaittiin patorakennelman jäänteitä (kohde 1) sekä puretun sillan lohkokiviä (kohde 2). Muualla alueella ei havaittu mitään muinaisjäännökseen tai muuhun suojeltavaksi katsottavaan arkeologiseen jäännökseen viittaavaa.

24.5.2022

Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo
Mikroliitti Oy

Lähteet

Hall, Daniel 1768: Siette Delen af Chartan öfver Kangantaka Byalags Wijks gårds och Matiala bostalles ägor i Birkala Sn öfre Satagunda Härad.

Jussila Timo, Sepänmaa Timo ja Tiainen Teemu, 2017: Nokia, suunniteltujen vesihuoltolinjojen muinaisjäännösinventointi 2017. Mikroliitti Oy.

Luoto Kirsi, 2012: Nokia. Keskustan osayleiskaava-alueen teollisuusarkeologinen muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy

Peruskartat 2123 06, 1953 ja 2123 05, 1954. Maanmittauslaitos.

Pirkkalan pitäjänkartta 1847 ja 1903. Kansallisarkisto.

Rostedt Tapani ja Jussila, Timo, 2010: Nokia, Keskustan yleiskaavan muutosalueen inventointi 2010. Mikroliitti Oy.

Kohteet

1 Nokia Kyynioja 1

Status: muu kohde
 Tyyppi: patorakenne
 Ajoitus: historiallinen
 Koord: N 6822164 E 314509

Tutkimukset: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi.

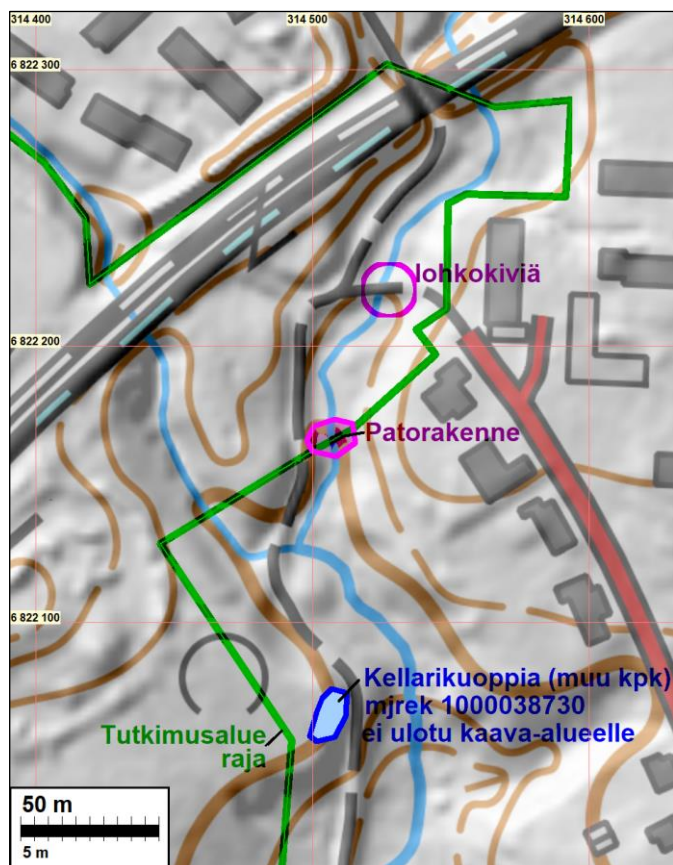
Kuvaus: *Sepänmaa 2022:* Paikalla on Kyyniojan ylittävän, lohkokivistä tehdyn patorakennelman jäännökset, noin 20 x 10 m alalla. Vanhoista kartoista emme löytäneet selitystä rakenteelle. Muita rakenteita ei lähellä ole.

Patorakenne kuvattuna eri suunnista

Patorakenne kuvattuna eri suunnista

2 Nokia Kyynioja 2

Status: muu kohde
Tyyppi: kivrakenteen jäännöksiä
Ajoitus: historiallinen
Koord: N 6822220E 314527

Tutkimukset: Sepänmaa & Soisalo 2022 inventointi.

Kuvaus: *Sepänmaa 2022:* Nykyisen kevyenliikenteen sillan kohdalla on kulkenut pikkusilta v. 1903 pitäjänkartalla. Nykyisen sillan tyvillä, pääasiassa itäpuolella oli havaittavissa puron laitaan kasattuja lohkokiviä – aivan ilmeisesti peräisin vanhasta ja puretusta sillasta.

Vasemmalla nykyinen kevyenliikenteen silta. Puron oikeanpuoleisella rannalla näkyy lohkokiviä, jotka liittyvät vanhempaan siltaan.

Yleiskuvia

Vasemmalla: Tutkimusalueen lounaisinta osaa. Laajanoja, vasemmalla Nokian valtatie. Kuvattu lounaaseen. Oikealla: Laanojaa kuvattuna luoteeseen. Keskellä puusta rakennettu nuorehko pikkusilta.

Vasemmalla: Rautatienkadun ja rautatien välistä rakentamatonta aluetta. Ei muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Kuvattu lounaaseen. Oikealla: Tutkimusaluetta lounaisosan luoteisimmalla laidalla, rautatien luotispuolella. Vasemmalla käytöstä poistettu pistoraide, taustalla hiljattain palaneen rakennuksen jäännökset. Kuvattu länteen.